

ZAKONO SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICA SA DJECOM

("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 5/2000, 7/2001, 11/2014, 23/2018 i 15/2020)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom, u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom ("Službene novine FBiH" broj 36/99. - u daljem tekstu: federalni zakon), na području Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) bliže se uređuju:

- socijalna zaštita građana i njihovih porodica;
- iznosi novčanih i drugih davanja, uvjeti i postupak sticanja prava iz socijalne zaštite i korisnici prava iz socijalne zaštite;
- osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite i postupak osnivanja invalidskih udruženja;
- uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava civilnih žrtava rata i članova njihovih porodica;
- uvjeti, način, postupak, organi i finansiranje prava porodice s djecom;
- način naplate novčanih iznosa za "Dječiju nedjelju" i način njihovog raspoređivanja;
- finansiranje i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom.

Član 2

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom je od interesa za Kanton.

II SOCIJALNA ZAŠTITA

1. Korisnici socijalne zaštite

Član 3

U smislu ovog i federalnog zakona korisnici socijalne zaštite su osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe:

1. djeca bez roditeljskog staranja;
2. odgojno zanemarena djeca;
3. odgojno zapuštena djeca;
4. djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama;
5. osobe s invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju;
6. materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe;
7. stare osobe bez porodičnog staranja;

8. osobe s društveno negativnim ponašanjem;
9. osobe i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je, uslijed posebnih okolnosti, potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;
10. disfunkcionalna porodica;
11. lica i porodice koje nemaju dovoljno prihoda za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Lica i porodice koje nemaju dovoljno prihoda za podmirenje osnovnih životnih potreba su ona koja bi svoju socijalnu djelatnost trebala ostvariti od primanja u skladu sa čl. 14 ovog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih potreba.

Disfunkcionalnom porodicom u smislu ovog zakona smatra se porodica u kojoj je došlo do teških poremećaja u odnosima (između roditelja i djece, roditelja međusobno, između djece međusobno i između bračnih partnera), koja zbog teških socijalno-zdravstvenih, ekonomskih i stambenih uvjeta ne može izvršavati osnovne funkcije.

Ne smatraju se osobama u stanju socijalne potrebe u smislu ovog i federalnog zakona osobe koje posjeduju uređaj na motorni pogon (automobil, kamion, traktor i sl.) kao ni uređaj čijom upotrebom osoba može steći određenu imovinsku korist.

2. Prava iz socijalne zaštite

Član 4

Prava iz socijalne zaštite u smislu ovog i federalnog zakona su:

1. novčana i druga materijalna pomoć;
2. osposobljavanje za život i rad;
3. *(brisano)*
4. smještaj u ustanovu socijalne zaštite;
5. usluge socijalnog i drugog stručnog rada;
6. kućna njega i pomoć u kući;
7. i drugi oblici socijalne zaštite koje propisuju općina i Kanton.

2.1. Uvjeti i postupak sticanja prava na novčanu i drugu materijalnu pomoć

Član 5

Novčana i druga materijalna pomoć sastoji se od:

- a) stalne novčane pomoći;
- b) novčane naknade za pomoć i njegu drugom osobom;
- c) druge materijalne pomoći.

Član 6

Pravo na novčanu i drugu materijalnu pomoć imaju osobe i porodice pod uvjetima utvrđenim ovim i federalnim zakonom.

Pravo na pomoć iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u nadležnom organu općine na čijem području osoba i porodica imaju prebivalište u skladu s ovim zakonom.

Član 7

Osnovica za obračun novčanih primanja utvrđenih ovim zakonom se utvrđuje periodično i u skladu sa planiranim i osiguranim sredstvima, odlukom Vlade kantona na prijedlog Kantonalnog ministarstva zdravstva i socijalne politike.

Za pojedina novčana primanja može se utvrditi različita osnovica prema potrebi.

Član 8

Nesposobnim za rad, odnosno spriječenim u ostvarivanju prava na rad u smislu ovog zakona smatraju se osobe predviđene članom 23. federalnog zakona.

Član 9

Nalaz i mišljenje o nesposobnosti za rad lica iz člana 23. tačke 1 federalnog zakona u prvom i drugom stepenu daje Institut za ocjenu radne sposobnosti.

Komisija za utvrđivanje preostale sposobnosti i kategorizaciju djece ometene u psihofizičkom razvoju (u daljem tekstu: Komisija) obrazuje u prvom stepenu ministar nadležan za socijalnu politiku (u daljem tekstu: ministar nadležnog ministarstva), a u drugom stepenu Vlada kantona, na prijedlog nadležnog ministarstva.

a) Stalna novčana pomoć

Član 10

Pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruju osobe i porodica na način i pod uvjetima utvrđenim ovim i federalnim zakonom.

Pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruju i osobe i porodica koja svoju nepokretnu imovinu, ili jedan njen dio, testamentom ili ugovorom prenese na državnu zajednicu, ukoliko ispunjavaju uvjete utvrđene ovim i federalnim zakonom.

Za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć, osim uvjeta utvrđenih federalnim i ovim zakonom, korisnik ne smije biti vlasnik kuće ili stana, koji svojom veličinom prevazilazi potrebe porodičnog domaćinstva, o čemu kriterije uputstvom propisuje ministar nadležnog ministarstva.

Prava iz prethodnog stava ne može ostvariti korisnik i članovi porodičnog domaćinstva koji su vlasnici ili posjednici uređaja na motorni pogon (automobil, kamion, traktor i sl.)

Član 11

Pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruju osobe i porodica ukoliko im prihodi zajedničkog domaćinstva nisu dovoljni za izdržavanje (u daljem tekstu domaćinstvo).

Smatra se da lice i porodica utvrđeni u članu 10. stav 3. zakona imaju dovoljno prihoda za izdržavanje u smislu ovog zakona.

Član 12

Iznos najnižeg primanja domaćinstva koje se smatra dovoljnim za izdržavanje, zavisno od broja članova domaćinstva utvrđuje se u procentu od:

1. 10% od utvrđene osnovice za jednočlano domaćinstvo
2. 12% od utvrđene osnovice za dvočlano domaćinstvo
3. 14% od utvrđene osnovice za tročlano domaćinstvo

4. 16% od utvrđene osnovice za četveročlano i višečlano domaćinstvo.

Ukoliko domaćinstvo ima lice sa invaliditetom s najmanje 70% tjelesnog oštećenja ili lice sa trajnim smetnjama u psihofizičkom razvoju, iznosi iz prethodnog stava povećavaju se za 2 %.

Član 13

Stalna novčana pomoć utvrđuje se u mjesečnom iznosu u visini razlike između najnižeg primanja dovoljnog za izdržavanje u smislu člana 12. ovog zakona i ukupnog prihoda domaćinstva.

Član 14

Ukupan prihod zajedničkog domaćinstva, koji se utvrđuje na osnovi priložene dokumentacije, saznanja i uvida na terenu, čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju na osnovi:

1. plaća i drugih primanja iz radnog odnosa;
2. starosne, invalidske i porodične penzije;
3. prihoda ostvarenih na osnovi privredne, uslužne i druge djelatnosti;
4. poljoprivredne djelatnosti;
5. primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata;
6. prihoda ostvarenih na osnovi imovinskog prava;
7. dopunskog rada;
8. vrijednosnih papira, štednih uloga te drugih prihoda.

Prihodom od poljoprivredne djelatnosti u smislu tačke 4. prethodnog stava smatra se katastarski prihod iz prethodne godine koji se dijeli na dvanaest mjeseci i s brojem članova domaćinstva.

Smatra se da nemaju prihoda od poljoprivredne djelatnosti osoba i porodica koji radi ostvarivanja prava iz člana 10. stav 2. ovog zakona svoju nepokretnu imovinu, ili jedan njen dio, testamentom ili ugovorom prenesu na državnu zajednicu.

Prihodom u smislu stava 1. ovog člana ne smatra se: novčana naknada na osnovi invaliditeta za tjelesno oštećenje, novčana naknada za pomoć i njegu drugom osobom, dodatak na djecu i stipendije učenika i studenata i jednokratna pomoć.

Član 15

Obaveza izdržavanja između srodnika utvrđuje se u skladu s propisima koji reguliraju porodične odnose, a dokazuje se na osnovi priložene dokumentacije kao i izjava srodnika o odbijanju, odnosno nemogućnosti izdržavanja, saznanja i uvida na terenu.

Smatra se da srodnik nije u mogućnosti izvršavati obavezu izdržavanja ukoliko mu prihodi po članu njegovog domaćinstva mjesečno ne prelaze iznos 40% prosječne plaće na području Kantona ostvarene u prethodnoj godini i objavljene od nadležnog organa (u daljem tekstu: prosječne plaće).

b) Novčana naknada za pomoć i njegu drugom osobom

Član 16

Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu drugom osobom ostvaruje osoba na način i pod uvjetima predviđenim ovim i federalnim zakonom.

Član 17

Novčanu naknadu za pomoć i njegu drugom osobom ostvaruju osobe čiji ukupan prihod po članu domaćinstva mjesečno ne prelazi iznos 30% prosječne plaće.

Ukupne prihode domaćinstva čine prihodi utvrđeni u članu 14. ovog zakona.

Član 18

Osobe s težim i teškim stepenom invaliditeta kao i teški duševni bolesnici ostvaruju pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu bez obzira na visinu primanja.

Član 19

Naknada za pomoć i njegu utvrđuje se u visini od 10% utvrđene osnovice.

Potpuno slijepoj osobi i osobi sa teškim invaliditetom koja je u radnom odnosu i ne može dolaziti na posao bez pomoći druge osobe dodatak za njegu i pomoć utvrđuje se u visini od 20% utvrđene osnovice.

Potrebu za njegom i pomoći druge osobe utvrđuje Institut, odnosno, Komisija iz člana 9 zakona.

c) Druge materijalne pomoći

Član 20

Druga materijalna pomoć u smislu ovog zakona je privremena, jednokratna i druga novčana pomoć ili naturalno davanje materijalno neosiguranim osobama ili porodicama koje se nađu u stanju socijalne potrebe uslijed teškoće izazvane okolnostima utvrđene federalnim zakonom ukoliko ispunjavaju uvjete utvrđene članom 22. tačka 2. i 3. federalnog zakona.

Član 21

Osobi koja se nađe u stanju izuzetne socijalne potrebe može se dodijeliti i privremena novčana pomoć.

Izuzetna socijalna potreba je potreba koja se ne može zadovoljiti jednokratnom novčanom pomoći

Visina privremene novčane pomoći utvrđuje se u procentu do 85% od prosječne plaće i istom korisniku se može dodijeliti samo jedanput u toku kalendarske godine.

Odluku o dodjeli pomoći iz prethodnog stava donosi centar za socijalni rad, odnosno nadležna općinska služba.

Član 22

Jednokratna novčana pomoć iznosi najviše 35% od prosječne plaće.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može ostvariti isti korisnik najviše tri puta u toku kalendarske godine.

Porodica korisnika stalne novčane pomoći ima pravo na novčanu pomoć za potrebe snošenja dijela troškova dženaze (sahrane) pokopa korisnika stalne novčane pomoći.

Visinu pomoći iz prethodnog stava kao i način realizacije propisuje općinsko vijeće.

Član 23

Naturalno davanje dodjeljuje se osobi ukoliko postoji bojazan da bi se novčana sredstva nenamjenski utrošila, a dodjeljuje se korisniku u visini jednokratne novčane pomoći, o čemu odlučuje centar za socijalni rad, odnosno nadležna općinska služba.

2.2. Uvjeti za sticanje prava za osposobljavanje za život i rad

Član 24

Pravo na osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca ometena u psihičkom razvoju i odrasle osobe s umanjenim psihofizičkim sposobnostima na način i pod uvjetima utvrđenim ovim i federalnim zakonom.

Član 25

Utvrđivanje postojanja osnove za ostvarivanje prava na osposobljavanje za život i rad vrši komisija iz člana 9. ovog zakona.

Postupak za utvrđivanje činjenica iz stava 1. ovog člana, način rada stručne i ljekarske komisije, način ostvarivanja saradnje s drugim učesnicima u postupku, ocjenjivanje radne sposobnosti, medicinska i druga dokumentacija potrebna za ocjenjivanje radne sposobnosti, sadržaj nalaza, ocjene i mišljenja, obrasci koji se upotrebljavaju i druga pitanja od značaja za ostvarivanje ovih prava regulisat će se pravilnikom, koji donosi nadležni ministar na usaglašen prijedlog nadležnog Ministarstva i Zavoda zdravstvenog osiguranja.

Član 26

Osoba koja se radi osposobljavanja za život i rad upućuje na internatski smještaj ima pravo na troškove smještaja, ishrane i prijevoza.

Troškovi prijevoza utvrđuju se u visini cijene vozne karte na relaciji između mjesta stalnog prebivališta i internata, a isplaćuju se najviše tri puta u toku školske godine.

U troškovima osposobljavanja za život i rad učestvuju roditelji, staratelji i usvojitelji, ukoliko prihodi po članu domaćinstva prelaze visinu 20% prosječne plaće.

Učešće lica iz prethodnog stava, u troškovima osposobljavanja za život i rad utvrđuje se u procentu koji predstavlja ukupan prihod po članu domaćinstva utvrđen u odnosu na prosječnu platu.

Ukoliko prihodi po članu domaćinstva ne prelaze iznos iz stava 3. ovog člana troškove će u cjelosti snositi Centar za socijalni rad.

Ukoliko prihodi po članu domaćinstva prelaze iznos iz stava 3 ovog člana, Centar za socijalni rad snosit će razliku između pune cijene smještaja i iznosa utvrđenog u skladu sa stavom 4. ovog člana.

Član 27

Djeci, odnosno odraslim licima u skladu sa federalnim zakonom, koja su osposobljena za rad, pripada pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje.

Lica iz prethodnog stava, koja su upućena od strane Centra za socijalni rad na rehabilitaciju imaju pravo na novčanu naknadu nakon završetka rehabilitacije, do trenutka zaposlenja, a to pravo gube ako odbiju ponuđeni posao za koji su osposobljeni.

Novčana naknada se utvrđuje u iznos od 50% stalne novčane pomoći, utvrđene ovim zakonom.

2.3. Smještaj u drugu porodicu

Čl. 28-31

(brisano)

2.4. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite

Član 32

Pravo na smještaj u ustanovu socijalne zaštite mogu ostvariti djeca i odrasle osobe na način i pod uvjetima predviđenim ovim i federalnim zakonom.

Član 33

U ustanove socijalne zaštite smještaju se lica o čijoj potrebi za smještajem odlučuje Centar za socijalni rad na čijem području osoba ima prebivališta, uz saglasnost nadležnog Ministarstva.

O smještaju u ustanove socijalne zaštite zaključuje se ugovor između korisnika ili roditelja, staratelja, odnosno srodnika koji je u skladu sa zakonom dužan da ga izdržava, Centra za socijalni rad i ustanove socijalne zaštite.

Član 34

Troškove smještaja u ustanovu socijalne zaštite snose lica na način utvrđen u danu 31. ovog zakona.

Član 34a

U ugovorima o smještaju utvrđenim ovim zakonom, utvrđuje se da korisnik smještaja koji je vlasnik pokretne ili nepokretne imovine, a nije u mogućnosti da plaća troškove smještaja, ili lica koja su po zakonu obavezna da ga izdržavaju, odbiju da plaćaju troškove smještaja ili ne uplaćuju ugovornu cijenu smještaja, Centar za socijalni rad potrebni iznos novčanih sredstava može namiriti iz njegove imovine koju može izdati u zakup, prodati ili na drugi način staviti u promet.

Imovina iz stava 1. ovog člana ugovorom mora biti precizno određena.

2.5. Usluge socijalnog i drugog stručnog rada

Član 35

Pravo na usluge socijalnog i drugog stručnog rada mogu ostvariti pojedinci, porodice i društvene grupe na način utvrđen federalnim zakonom.

2.6. Kućna njega i pomoć u kući

Član 36

Pravo na kućnu njegu i pomoć u kući mogu ostvariti osobe na način utvrđen ovim i federalnim zakonom.

Pravo iz stava 1. ovog člana osigurava se preko nadležnog centra za socijalni rad, odnosno nadležne općinske službe, a na osnovi angažiranja i saradnje s humanitarnim organizacijama, udruženjima građana, vjerskim zajednicama i organizacijama koje one osnivaju, stranim fizičkim i pravnim osobama.

2.7. Drugi oblici socijalne zaštite koje propisuje općina i Kanton

Član 37

Propisima općina, odnosno Kantona može se proširiti krug korisnika i prava iz socijalne zaštite utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama u općini i Kantonu.

Općinskom odlukom odnosno odlukom Vlade Kantona utvrđuje se prošireni krug korisnika i prava iz socijalne zaštite i način osiguranja sredstava socijalne zaštite iz prethodnog stava.

Prava iz socijalne zaštite u smislu prethodnog stava su prije svega: subvencioniranje stanarine, grijanja, struje, dženaze (sahrane) najugroženijim kategorijama stanovništva te druga proširena prava iz socijalne zaštite.

3. Osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite

Član 38

Ustanove socijalne zaštite osnivaju se radi zbrinjavanja određenih kategorija korisnika socijalne zaštite u skladu s federalnim i ovim zakonom.

Ustanove se osnivaju kao:

1. centar za socijalni rad;
2. ustanove za djecu:
  - za djecu bez roditeljskog staranja;
  - za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu;
  - za djecu ometenu u fizičkom ili psihičkom razvoju;
3. ustanove za odrasle i stare osobe;
4. ustanove za socijalno-zdravstveno zbrinjavanje invalidnih i drugih osoba;
5. ustanove za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite.

Član 39

Skupština Kantona, odnosno općinsko vijeće može osnovati i druge ustanove socijalne zaštite, proširiti i promijeniti djelatnost postojećih ustanova po potrebi, na prijedlog nadležnog ministarstva i centra za socijalni rad, a prema uvjetima predviđenim ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

Skupština Kantona može, radi zadovoljavanja potreba i unapređivanja djelatnosti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom na području Kantona, osnovati zavod za planiranje i razvoj socijalne politike.

Član 40

Ustanova socijalne zaštite može se osnovati ako su, pored općih uvjeta propisanih za osnivanje ustanova, ispunjeni i slijedeći uvjeti:

- da postoji trajna potreba za obavljanje određene djelatnosti socijalne zaštite;
- da su utvrđeni osnovni zadaci, dugoročni ciljevi, plan i programi rada ustanove;
- da je osiguran odgovarajući prostor i oprema za uspješan rad ustanove;
- da su osigurani potrebni stručni i drugi radnici;
- da je utvrđeno finansiranje i materijalna sredstva potrebna za rad ustanove;
- drugi uvjeti utvrđeni zakonom.

Član 41

Nadležno ministarstvo donosi rješenje o ispunjavanju uvjeta za početak obavljanja djelatnosti ustanove.

Član 42

Kada utvrdi da ustanova ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti, nadležno ministarstvo će odrediti rok u kome je ustanova dužna otkloniti nedostatke.

Ukoliko ustanova ne otkloni nedostatke u utvrđenom roku, Skupština Kantona na prijedlog Vlade Kantona, odnosno općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, mogu donijeti odluku o ukidanju ustanove.

Član 43

Ustanovu, izuzev centra za socijalni rad, može osnovati građanska ili pravna osoba, humanitarna organizacija ili vjerska zajednica, strani državljanin ih strana humanitarna organizacija pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

Skupština Kantona, odnosno općinsko vijeće, u skladu sa zakonom i zakonom zasnovanom odlukom općinskog vijeća, može prenijeti javna ovlaštenja na ustanovu iz stava 1. ovog člana.

Član 44

Ustanove su dužne na propisan način voditi evidenciju o korisnicima i pruženim uslugama i o tome redovno dostavljati izvještaje nadležnom ministarstvu.

Ministar propisuje uputu iz stava 1. ovog člana.

Član 45

Nadležno kantonalno ministarstvo vodi evidenciju ustanova koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite.

Član 46

Ustanove socijalne zaštite dužne su svojim aktom utvrditi organizaciju i sistematizaciju rada, raspored rada u ustanovi, način prijema i otpusta korisnika, norme stručnog kadra u odnosu na broj štíćenika i druga pitanja organiziranja rada u skladu sa Zakonom o ustanovama i propisanim normativima.

Član 46a

Pored osnovne djelatnosti, ustanove mogu obavljati i privrednu, kao dodatnu djelatnost, u manjem opsegu ili povremeno, ako ta djelatnost, odnosno aktivnost služi uspješnijem obavljanju osnovne djelatnosti, a u skladu i na način utvrđen pozitivnim zakonskim propisima.

Član 47

Ustanova prestaje raditi prema uvjetima utvrđenim Zakonom o ustanovama.

1) Centar za socijalni rad

Član 48

Centar za socijalni rad osniva općina radi obavljanja poslova neposredne socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom utvrđenih ovim i federalnim zakonom kao i radi obavljanja drugih poslova utvrđenim zakonom, drugim propisima i općim aktima.

Član 49

Centar za socijalni rad može se osnovati ako ispunjava uvjete propisane zakonom i po mogućnosti treba da osigura najmanje četiri radnika sa završenim fakultetom ih višom školom, VII ili VI stepen stručne spreme: socijalnog radnika, pravnika, psihologa, pedagoga (pedagoga-psihologa) i socijalnog pedagoga-defektologa.

Centru za socijalni rad koji ne ispunjavaju propisane uvjete ostavlja se rok od četiri godine od formiranja ustanove za obezbjeđenje potrebnih uvjeta, u suprotnom nadležno ministarstvo će nakon navedenog roka postupiti u skladu sa članom 42. zakona.

Član 50

Centar za socijalni rad obavlja slijedeće poslove:

- osigurava potrebna novčana sredstva za rad centra;
- djeluje na otkrivanju uzroka i stanja socijalne potrebe;
- organizira aktivnosti od preventivnog značaja iz oblasti socijalne zaštite;
- primjenjuje i provodi oblike socijalne zaštite;
- neposredno pruža usluge socijalnog rada;
- rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava u okviru nadležnosti;
- obavlja poslove u oblasti porodične zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodice s djecom, zaštite odgojno zanemarene djece te učestvuje u izvršavanju odgojnih mjera i mjera zaštitnog nadzora;
- obavlja poslove iz oblasti raseljenih osoba i izbjeglica koji su mu povjereni;
- obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva, utvrđene Porodičnim zakonom, drugim zakonima i propisima;
- obavlja savjetodavni i savjetovanište socijalni rad;
- saraduje s građanima, mjesnim zajednicama, pravnim osobama, udruženjima građana, pravosudnim organima i drugim organima koji mogu doprinijeti unapređivanju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- vodi propisanu evidenciju i prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom i dostavlja podatke nadležnom ministarstvu;
- obavlja i druge poslove u skladu s zakonom i potrebama.

Centar može obavljati i djelatnost disciplinskog centra za odgojno zapuštenu djecu, dijagnostičko-opservacijskog centra za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu, prihvatilišta za djecu i odrasle, centra za pružanje njege i pomoći u kući i savjetovaništa za mlade, brak i porodicu, ovisnike droge i druge.

Član 51

Centar za socijalni rad osniva se za područje općine, a može se osnovati za područje dviju ili više općina.

Centar za socijalni rad za područje općine osniva općinsko vijeće, a centar za socijalni rad za dviju ili više općina osnivaju zajedno općinska vijeća za područja za koje se osniva centar.

Centar za socijalni rad osnovan za područje dvije ili više općina može organizirati rad po organizacionim jedinicama u svakoj općini za koju je osnovan i osigurati stručni timski rad.

Član 52

Aktom o osnivanju centra za socijalni rad utvrđuju se međusobna prava, obaveze i odgovornosti osnivača i centra za socijalni rad, način finansiranja i druga pitanja od značaja za rad centra.

Član 53

Centar za socijalni rad je javna ustanova u državnoj svojini, a na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Centar za socijalni rad ima svojstvo pravne osobe.

Član 54

Direktora centra za socijalni rad imenuje upravni odbor na osnovi provedenog konkursa, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra nadležnog ministarstva i uz saglasnost općinskog vijeća.

Općinsko vijeće daje saglasnost i na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji centra za socijalni rad.

Član 55

Centar za socijalni rad organizira i provodi u pravilu timski rad, u kojem učestvuju: socijalni radnik, pravnik, psiholog, pedagog (pedagog-psiholog), defektolog i drugi stručni radnici po potrebi.

2) Ustanove za djecu

a) Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja

Član 56

Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja osigurava djeci bez roditeljskog staranja i djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama zbrinjavanje, smještaj, odgoj, obrazovanje, zdravstveno osiguranje i osposobljavanje za samostalan život i rad, sve dok se ne osiguraju uvjeti za njihov povratak u vlastitu obitelj, usvojenje, uključivanje u život izvan ustanove ili primjenu odgovarajućeg oblika skrbi.

Pored djelatnosti iz prethodnog stava ustanova može organizirati i zbrinjavanje samohrane nezaposlene trudnice i majke s djetetom do jedne godine djetetova života.

U ustanovi se može organizirati i prihvatna stanica za kratkotrajni smještaj i nadzor djece, dok se ne osiguraju uvjeti za njihov povratak roditeljima, usvojiteljima, skrbniku ili za smještaj u drugu ustanovu.

Ustanova je dužna osigurati djeci redovno školovanje u odgovarajućoj odgojno-obrazovnoj ustanovi, individualnu pomoć u učenju, poticanje i razvoj zanimanja, oblikovanje radnih, kulturnih i higijenskih navika, kreativno korištenje radnog vremena, smještaj djece predškolskog uzrasta u dječije vrtiće radi socijalizacije djece ovog uzrasta i suradnju s vrtićima i školama.

b) Ustanova za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu

Član 57

Ustanova za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu osigurava zbrinjavanje, odgoj, obrazovanje, resocijalizaciju, njegu, zdravstvenu zaštitu i radno osposobljavanje djece s poremećajima u društvenom ponašanju, vršenju prekršaja, prestupa ili krivičnih djela.

U ustanovi se izvršava mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izrečena organom starateljstva ili nadležnog suda.

U ustanovi se može organizirati redovna nastava za osnovnu, odnosno srednju školu, zavisno od broja djece i drugih uvjeta, u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi i Zakonom o srednjoj školi, uz saglasnost nadležnog kantonalnog organa za obrazovanje.

Rad sa djecom u ustanovi je organiziran po odgojnim grupama u odjeljenju. Odgojna grupa može imati do 12 štićenika.

Član 58

U ustanovi za odgojno zanemarenu i zapuštenu djecu može se kao organizaciona jedinica osnovati:

- disciplinski centar;
- prihvatna stanica;
- dijagnostičko-opservacioni centar;
- druga organizaciona jedinica u skladu s pravilima ustanove.

Član 59

Disciplinski centar osigurava djed društveno neprihvatljiva ponašanja: zbrinjavanje i odgoj, redovno pohađanje škole i izvršavanje školskih i radnih obaveza, pomoć u uspješnom savlađivanju neostvarena programa i organiziranje slobodnih aktivnosti u cilju njihova uspješnog uključivanja u život izvan ustanove i razvijanje osjećaja društvene odgovornosti i discipline.

Član 60

Prihvatna stanica osigurava djeci zatečenoj u lutanju i skitnji, kao i djeci kojoj je potrebna hitna pomoć, prihvat, kratkotrajni smještaj, ishranu i nadzor, dok se ne utvrdi njihov identitet i mogućnost za njihov povratak u vlastitu porodicu, porodicu hranitelja, staratelja, ustanovu u kojoj su bila smještena ili nadležnom centru za sodjalni rad.

Član 61

Dijagnostičko-opservacioni centar osigurava odgojno zanemarenoj i zapuštenoj djeci privremeni smještaj, ishranu i odgoj te opserviranje i dijagnosticiranje djece sa manifestacijama odgojne zanemarenosti i zapuštenosti i predlaganje odgovarajućih mjera zaštite.

c) Ustanova za djecu ometenu u fizičkom ili psihičkom razvoju

Član 62

Ustanova za djecu ometenu u fizičkom ili psihičkom razvoju osigurava smještaj, ishranu, odgajanje, dijagnosticiranje, obučavanje i osposobljavanje umjereno, teže i teško zaostale djece u fizičkom ili psihičkom razvoju ih višestruko ometene u razvoju, prema njihovim sklonostima ih sposobnostima.

Ustanova za djecu ometenu u fizičkom ili psihičkom razvoju može imati organizadonu jedinicu za smještaj djece društveno neprihvatljiva ponašanja i djece ometene u psihičkom ih fizičkom razvoju, kojoj je izrečena odgojna mjera upudvanje u odgojnu ustanovu.

Član 63

U ustanovi za djecu ometenu u fizičkom ih psihičkom razvoju iz prethodnog člana ovog zakona može se kao organizaciona jedinica osnovati:

- centar za rehabilitaciju;
- centar za odgoj i obrazovanje;
- centar za dnevni boravak.

Član 64

Centar za rehabilitaciju osigurava djeci ometenoj u fizičkom ili psihičkom razvoju dijagnosticiranje i osposobljavanje u posebnim uvjetima te odgovarajuće oblike stručne pomoći i druge aktivnosti, u skladu s psihofizičkim sposobnostima korisnika.

Član 65

Centar za odgoj i obrazovanje pruža djeci ometenoj u tjelesnom ili duševnom razvoju odgoj i obrazovanje i, u posebnim uvjetima, osposobljavanje uz odgovarajuće oblike stručne pomoći.

Član 66

Centar za dnevni boravak osigurava djeci dnevni smještaj, osposobljavanje za radnu terapiju, rekreativne i druge aktivnosti u skladu s preostalim sposobnostima.

Centar za dnevni boravak može se ustrojiti u sastavu specijalnih osnovnih škola, poduzeća za osposobljavanje za rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

3) Ustanove za odrasle i stare osobe

Član 67

Centar za odrasle i stare osobe pruža starim osobama, penzionerima i drugim odraslim osobama usluge smještaja, ishrane pomoći i njege, socijalnog rada, zdravstvene zaštite, odmora i rekreacije, radne, kulturno-zabavne te druge aktivnosti i stručni tretman, zavisno od potreba korisnika.

U centru za odrasle i stare osobe može se kao organizaciona jedinica osnovati:

- centar za dnevni boravak;
- prihvatilište za odrasle i stare osobe;
- centar za pružanje njege i pomoći u kući.

Član 68

Centar za dnevni boravak pruža starim osobama, penzionerima, drugim odraslim i iznemoglim osobama usluge dnevnog ili poludnevnog boravka, ishranu, stručnu pomoć, organizirani odmor i rekreaciju, održavanje lične higijene, kulturno-zabavne i druge aktivnosti.

Član 69

Prihvatilište za odrasle i stare osobe osigurava prihvatanje i privremeno zbrinjavanje i ishranu odraslih i starih osoba, koje se uslijed raznih okolnosti nađu van mjesta prebivališta i bez sredstava za život, dok se ne utvrdi mogućnost njihova vraćanja u vlastitu ih drugu porodicu, ustanovu u kojoj su ranije bili smješteni ih nadležnom centru za socijalni rad radi primjene odgovarajućih oblika zaštite.

Član 70

Centar za pružanje njege i pomoći u kući pruža hronično oboljelim ili potpuno iznemoglim starim osobama, penzionerima i odraslim osobama usluge ishrane, lične higijene, obavljanje kućnih i drugih neophodnih poslova.

4) Ustanove za socijalno zdravstveno zbrinjavanje invalidnih i drugih osoba

Član 71

Ustanova za socijalno-zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba vrši smještaj odraslih, tjelesno i mentalno invalidnih osoba, osoba s trajnim smetnjama u fizičkom ih psihičkom

razvoju, duševno oboljelih i hronično bolesnih osoba, lica sa specifičnim oboljenjima i osoba s društveno negativnim ponašanjem, ako ne postoje osnovni uvjeti za smještaj u vlastitoj ili drugoj porodici ili drugoj ustanovi a nije im neophodno bolničko liječenje ih je bolničko liječenje završeno.

Ustanova iz prethodnog stava korisnicima osigurava usluge zbrinjavanja, ishrane, njege zdravstvene zaštite, dijagnosticiranja, rehabilitacije (medicinske, psiho-socijalne), radnu terapiju u skladu s preostalim sposobnostima te kulturno-zabavne, sportske i druge aktivnosti.

Član 72

U ustanovi za socijalno-zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba mogu se kao organizacione jedinice osnovati:

- centar za rehabilitaciju;
- centar za radno-proizvodne aktivnosti (zaštitna radionica);
- centar za dnevni boravak.

Član 73

Centar za rehabilitaciju osigurava osobama s invaliditetom i drugim osobama dijagnosticiranje i osposobljavanje u posebnim uvjetima, resocijalizaciju, odgovarajuće oblike stručne pomoći te radne i druge aktivnosti u skladu s potrebama, psiho-fizičkim sposobnostima i interesima korisnika.

Član 74

Centar za radno-proizvodne aktivnosti osigurava osobama sa invaliditetom i drugim osobama, koja zbog stepena i vrste invalidnosti i općeg fizičkog stanja ne ispunjavaju uvjete za zasnivanje radnog odnosa, usluge osposobljavanja, radno-proizvodne aktivnosti i druge radne i rekreativne aktivnosti.

Centar za radno-proizvodne aktivnosti iz stava 1. ovog člana može se organizirati i kao posebna ustanova.

Član 75

Centar za dnevni boravak osigurava osobama s invaliditetom i drugim osobama usluge dnevnog smještaja, radnu terapiju, rekreativne i druge aktivnosti u skladu s preostalim sposobnostima.

Centar za dnevni boravak iz stava 1. ovog člana može se organizirati i u sastavu preduzeća za osposobljavanje za rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a može se organizirati i kao posebna ustanova.

5) Ustanove za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite

Član 76

Ustanova za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite pruža starim osobama, penzionerima, drugim odraslim iznemoglim osobama uslugu dnevnog boravka, prehrane, stručnu pomoć, organiziran odmor i rekreaciju, održavanje osobne higijene, kulturno-zabavne i druge aktivnosti.

Pravo na dnevni boravak iz prethodnog stava imaju i:

- stare pokretne osobe bez roditeljske brige;
- stare pokretne osobe koje u okviru svoje obitelji nemaju osigurane dnevne brige;
- korisnici stalne novčane pomoći;
- druge osobe u skladu s aktima ustanove.

Ugovor o obavljanju usluga dnevnog boravka i naknade za obavljene usluge zaključuje se između korisnika, njihovih srodnika i ustanove, odnosno između centra za socijalni rad i ustanove, ako osoba nije u stanju platiti troškove smještaja, odnosno ako nema srodnike koji su po zakonu dužni uzdržavati korisnika.

Mjesečnu cijenu troškova ustanove za dnevni boravak utvrđuje sama ustanova, s tim da mjesečni iznos ne može biti veći od 50% cijene mjesečnog novčanog iznosa ustanove za zaštitu starih osoba.

Srodnici koji su po zakonu dužni uzdržavati štićenika sudjelovat će u mjesečnom plaćanju troškova smještaja u ustanovi u iznosu ukupnih mjesečnih primanja koje ostvari srodmčko kućanstvo po jednom članu.

Član 77

Ustanove socijalne zaštite dužne su svojim aktom utvrditi organizaciju i sistematizaciju rada, raspored rada u ustanovi, način prijema i otpusta korisnika kao i norme stručnog kadra u odnosu na broj štićenika i druga pitanja organiziranja rada u skladu sa Zakonom o ustanovama i propisanim normativima.

4. Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite

Član 78

Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite ima za cilj unapređivanje stručnog rada, instruktazu i pravovremeno ukazivanje na nepravilnosti i propuste u stručnom radu radi poduzimanja odgovarajućih mjera potrebnih za sprečavanje ih otklanjanje štetnih posljedica (u daljem tekstu: nadzor).

Član 79

Nadzor se obavlja na osnovi programa koji utvrđuje nadležno ministarstvo.

Programom iz prethodnog stava osigurava se stalni i neprekidni nadzor.

Član 80

Nadzor vrše službenici s posebnim ovlaštenjima (iz reda socijalnih radnika, pravnika, psihologa, pedagoga).

Službenik s posebnim ovlaštenjima može biti osoba koja ima visoku stručnu spremu, VII/1 stepen stručne spremlje i najmanje 5 godina radnog iskustva u struci.

Listu službenika s posebnim ovlaštenjima utvrđuje nadležno ministarstvo.

Član 81

Ustanova socijalne zaštite dužna je službeniku s posebnim ovlaštenjima omogućiti obavljanje nadzora u skladu sa zakonom.

Član 82

Nadzor se provodi neposrednim uvidom u način obavljanja djelatnosti sa stanovišta primjene zakona, drugih propisa i općih akata u organizaciji rada, objekte, prostorije i opremu ustanova socijalne zaštite.

Član 83

Nakon obavljenog nadzora podnosi se izvještaj nadležnom ministarstvu u roku od 8 dana nakon izvršenog nadzora.

Izveštaj iz prethodnog stava obavezno sadrži:

1. prikaz utvrđenog stanja;
2. prijedlog mjera i rokovi za otklanjanje nedostataka i
3. prijedlog drugih mjera koje službenik s posebnim ovlaštenjima smatra neophodnim.

Član 84

Kantonalno ministarstvo dužno je razmotriti izvještaj i utvrditi mjere za otklanjanje nedostataka i rokove za njihovo izvršavanje te o tome obavijestiti ustanovu socijalne zaštite u kojoj je nadzor izvršen, Vladu Kantona, odnosno općinskog načelnika u roku od 30 dana nakon izvršenog nadzora.

Član 85

Po isteku utvrđenog roka, a najkasnije u roku od 15 dana, ustanova socijalne zaštite u kojoj je nadzor izvršen dužna je pismeno izvijestiti ministarstvo o izvršenju utvrđenih mjera.

Ukoliko ustanova socijalne zaštite ne podnese izvještaj u roku iz stava 1. ovog člana ili ne izvrši utvrđene mjere, nadležno ministarstvo podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv ustanove socijalne zaštite, u skladu sa zakonom.

Član 86

Ustanova socijalne zaštite obavezno organizira i provodi nadzor nad stručnim radom svojih radnika koji obavljaju poslove socijalne zaštite.

Organiziranje i provođenje nadzora iz prethodnog stava vrši se na način utvrđen općim aktom ustanove socijalne zaštite.

5. Invalidska i druga udruženja

Član 87

Invalidska udruženja osnivaju, u skladu s ovim zakonom te propisima o udruživanju građana Federacije, odnosno Kantona osobe s invaliditetom same ili, kada je to nemoguće zbog prirode invalidnosti, roditelji osoba s invaliditetom, nastavno i drugo osoblje u ustanovama specijalnog obrazovanja i drugi građani.

Član 88

Invalidska udruženja iz prethodnog člana ovog zakona osnivaju se za područje jedne ili više općina i mogu se udruživati u kantonalno udruženje, odnosno savez invalidskih udruženja na Kantonu.

Član 89

Kantonalno udruženje je nestranačka organizacija koja je registrirana kod nadležnog kantonalnog organa, koja ima članove s prostora više općina i djeluje na širem području Kantona i koja, zbog humanitarnog karaktera, uživa određenu finansijsku potporu, a čiji članovi uživaju zaštitu po ovom zakonu.

Finansijska pomoć udruženjima doznaju se na račun udruženja, prema njihovu zahtjevu i finansijskim sredstvima Kantona osiguranim za potrebe socijalne zaštite u skladu s ovim zakonom, programima rada i suglasnosti ministra.

Udruženjima osnovanim na nivou općine, koja imaju humanitarni karakter, materijalnu potporu, u skladu s finansijskim mogućnostima, osiguravaju općine na čijem području su udruženja osnovana.

Osigurana i doznačena sredstva iz stava 3. i 4. ovog člana udruženje će raspoređivati prema svom programu, a u skladu s projektnom djelatnosti.

III ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

1. Pojam civilne žrtve rata

Član 90

Civilne žrtve rata u smislu ovog i federalnog zakona su osobe utvrđene federalnim zakonom.

Član 91

Radi ostvarivanja prava utvrđena ovim i federalnim zakonom invalidi se razvrstavaju, prema utvrđenom procentu tjelesnog oštećenja, u šest grupa utvrđenih federalnim zakonom.

2. Prava civilnih žrtava rata

Član 92

Civilne žrtve rata po ovom i federalnom zakonu imaju slijedeća prava:

1. ličnu invalidninu;
2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe;
3. ortopedski dodatak;
4. porodičnu invalidninu;
5. dodatak na djecu;
6. zdravstvenu zaštitu;
7. pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;
8. osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija);
9. prioritet zapošljavanja.

Prava iz stava 1. tačka 1., 2., 3., 4. i 5. ovog člana ostvaruju se pod uvjetima na način i po postupku utvrđenim federalnim zakonom.

Prava iz stava 1. tačka 6., 7., 8. i 9. ovog člana ostvaruju se pod uvjetima na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Kanton može utvrditi i druga prava i proširiti opseg prava utvrđenih ovim i federalnim zakonom na osnovi svojih materijalnih mogućnosti i drugih potreba civilnih žrtava rata.

Zdravstvena zaštita

Član 93

Civilne žrtve rata i članovi porodica civilnih žrtava rata koji su ostvarili pravo na porodičnu invalidninu imaju pravo na zdravstvenu zaštitu pod uvjetom da status osigurane osobe nisu mogli ostvariti ni po kojoj drugoj osnovi u skladu s propisima o zdravstvenom osiguranju.

Pravo na pomoć u troškovima liječenja

Član 94

Pravo na pomoć u osiguranju troškova liječenja ostvaruju civilne žrtve rata u izuzetnim okolnostima.

Izuzetnim okolnostima smatraju se okolnosti u kojima je život civilne žrtve rata doveden u pitanje.

Potrebu za osiguranjem troškova liječenja utvrđuje komisija iz člana 9. ovog zakona.

Pomoć u obezbjeđenju troškova liječenja, koju može ostvariti civilna žrtva rata sa najmanje 60% tjelesnog oštećenja, može se utvrditi u iznosu do jedne polovine prosječne plaće kantona o čemu saglasnost daje nadležno ministarstvo u skladu sa odlukom Vlade Kantona i osiguranim sredstvima.

Član 95

Pravo na pomoć u nabavci ortopedskih pomagala ostvaruju civilne žrtve rata pod uvjetima i na način utvrđen propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Potrebu za nabavkom ortopedskih pomagala utvrđuje komisija iz člana 9. ovog zakona.

Pomoć u nabavci ortopedskih pomagala, koju može ostvariti civilna žrtva rata sa najmanje 60% tjelesnog oštećenja, može se utvrditi u visini do jedne polovine utvrđenog obaveznog ličnog učešća osiguranika za nabavku ortopedskog pomagala, o čemu saglasnost daje nadležno ministarstvo u skladu sa odlukom Vlade Kantona i osiguranim sredstvima.

Osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija)

Član 96

Pravo na osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija) imaju civilne žrtve rata pod uvjetima i na način predviđen propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Prioritet zapošljavanja

Član 97

Pravo na prioritet zapošljavanja ostvaruju civilne žrtve rata pod uvjetima i na način predviđen propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Član 98

Komisija iz člana 9. ovog zakona, u postupku i na način propisan za vojne invalide, svojim nalazom, ocjenom i mišljenjem utvrđuje:

- stepen tjelesnog oštećenja invalida;
- potrebu za njegom i pomoći drugom osobom;
- potrebu za ortopedskim dodatkom;
- nesposobnost za privređivanje člana porodice civilne žrtve rata;
- potrebu za osiguranjem troškova liječenja civilne žrtve rata;
- potrebu za nabavku ortopedskih pomagala.

Član 99

Način evidencije civilnih žrtava rata i članova porodice civilnih žrtava rata, nositelja prava na porodičnu invalidninu, sadržaj legitimacije civilnih žrtava rata, statističke podatke o broju, strukturi i vrsti civilnih žrtava rata propisuje ministar nadležnog ministarstva.

Način isplate i evidencija o izvršenim isplatama civilnim žrtvama rata i članovima porodica civilnih žrtava rata koji su ostvarili pravo na porodičnu invalidninu propisuje ministar nadležnog ministarstva.

IV ZAŠTITA PORODICE S DJECOM

1. Osnovna prava porodice s djecom

Član 100

Osnovna prava koja u smislu ovog i federalnog zakona ostvaruju porodice s djecom su:

- a) dodatak na djecu;
- b) naknada plaće ženi majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta;
- c) novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene majke koja nije u radnom odnosu;
- d) jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta;
- e) pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje;
- f) posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnicama;
- g) smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;
- h) osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja;
- i) školarine i stipendije đacima i studentima;
- j) Postupak za ostvarivanje prava.

Član 101

Općinska vijeća mogu svojim odlukama utvrditi i druga prava porodice s djecom.

a) Dodatak na djecu

Član 102

Dodatak na djecu (u daljem tekstu:dječiji dodatak) imaju djeca do navršene 15. godine života, koja imaju prebivalište na Kantonu, koja se nalaze na redovnom školovanju i s obzirom na utvrđene mjesečne prihode po članu domaćinstva u kojem žive.

Djeca, do navršene 15. godine života sa prebivalištem na Kantonu, kod koje je utvrđen invaliditet u procentu od 90 % i 100%, ostvaruju pravo na dječiji dodatak, bez obzira na mjesečne prihode po članu domaćinstva, a ako se nalaze na redovnom školovanju, najduže do 26. godine života.

Član 103

Pravo na dječiji dodatak pripada porodici čiji mjesečni prihod po članu domaćinstva po svim osnovama, izuzev primanja ostvarenih iz socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, po članu domaćinstva ne prelazi iznos od 10 % prosječne plaće Kantona ostvarene u prethodnoj godini.

Dječiji dodatak ne pripada djeci koja su smještena u ustanove socijalne i dječije zaštite ili hraniteljsku porodicu, osim ako se radi o srodničkom hraniteljstvu u kojem hranitelj ne može ostvariti pravo na hraniteljsku naknadu.

Član 104

Iznos dječijeg dodatka, na prijedlog nadležnog ministra, utvrđuje odlukom Vlada Kantona, u skladu sa osiguranim i planiranim sredstvima.

Ministar resornog ministarstva donosi instrukciju u vezi s drugim pitanjima koja se odnose na ostvarivanje prava na dječiji dodatak, a koja nisu regulisana ovim zakonom.

Član 105

Pravo na dječiji dodatak, u smislu prethodnog stava, teče od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Korisnik dječijeg dodatka dužan je prijaviti svaku promjenu koja povlači gubitak prava, u roku od 15 dana od nastale promjene.

Korisnik dječijeg dodatka dužan je u svakoj kalendarskoj godini dostaviti dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava.

Dječiji dodatak se isplaćuje i za vrijeme školskog raspusta.

Član 106

Ukoliko se utvrdi da se dječiji dodatak nenamjenski koristi, nadležni organ starateljstva može odrediti da se dječiji dodatak isplaćuje drugom roditelju ili osobi kod koje se dijete nalazi na brizi i staranju.

b) Novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene majke koja je u radnom odnosu

Član 107

Naknada plaće ženi majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta ostvaruje se u skladu sa Zakonom o radu.

Smatra se da je žena-majka u radnom odnosu, u smislu prethodnog stava, ukoliko je prijavljena na penziono-invalidsko i zdravstveno osiguranje.

Član 108

Naknada umjesto plate ženi-majci iz čl. 107. ovog zakona utvrđuje se u iznosu od 50% njene prosječne plaće ostvarene u periodu od šest mjeseci prije porođaja, valorizovane po osnovu rasta plaća na području Kantona u tom periodu.

Iznos naknade iz prethodnog stava utvrđuje se u postupku za svaku ženu-majku posebno, s tim da taj iznos ne može biti manji od 50% prosječne mjesečne plaće ostvarene na području Kantona u prethodnoj godini i objavljene od nadležnog organa.

Ukoliko žena-majka u periodu od 6 mjeseci prije porođaja nije primala plaću iz razloga zbog kojih nije kriva (nelikvidnost firme i sl.), naknada umjesto plaće ženi-majci utvrđuje se u iznosu iz prethodnog stava.

Član 108a

Poslodavac vrši isplatu naknade porodilji u skladu sa članom 108. ovog Zakona, u visini i za vrijeme utvrđeno Rješenjem Centra za socijalni rad. Refundaciju novčanih sredstava po podnijetom zahtjevu izvršit će Centar za socijalni rad nakon doznačenih sredstava nadležnog Ministarstva, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Član 108b

U skladu sa materijalnim mogućnostima poslodavac može porodilji koja je kod njega u radnom odnosu, izvršiti isplatu razlike naknade plaće između procenta uvrđenog u čl. 108 ovog zakona i iznosa do 100% njene plaće ostvarene u periodu prije porođaja.

Iznos iz prethodnog stava isplaćuje se mjesečno, u visini i za vrijeme utvrđeno opštim aktom poslodavca i ne može se refundirati.

Član 109

Na iznos naknade plaće ženi majci uplaćuju se doprinosi u skladu sa zakonom.

Član 110

Naknadu plaće ženi majci može ostvariti otac djeteta, odnosno usvojilac pod uvjetima utvrđenim propisima o radu.

Član 111

Naknadu plaće ženi majci koja započne korištenje porodiljskog odsustva u skladu s propisima o radu prije porođaja, do dana poroda isplaćuje poslodavac u visini utvrđenoj u članu 108. ovog zakona.

Član 112

Ženi-majci koja u skladu sa propisima o radu ima pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena, naknadu za polovinu do punog radnog vremena kada ne radi, isplaćuje poslodavac u visini od 30% njene plaće, koja bi bila utvrđena za rad sa punim radnim vremenom.

Pravo iz prethodnog stava može ostvariti i otac djeteta u skladu sa propisima o radu.

Član 113

Žena majka koja rodi mrtvo dijete, ili ako dijete umre prije isteka porođajnog odsustva, ima pravo na naknadu plaće u skladu s propisima o radu.

Visina naknade osvaruje se u iznosu od 50% zadnje objavljene prosječne plaće na području Kantona.

Član 114

Bliže odredbe o načinu obračuna i isplate naknada propisat će ministar nadležnog ministarstva.

c) Novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene majke koja nije u radnom odnosu

Član 115

Novčana pomoć za vrijeme porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu ostvaruje se u trajanju od 6 mjeseci neprekidno.

Iznos novčane pomoći iz prethodnog stava, na prijedlog nadležnog ministra, utvrđuje se odlukom Vlade Kantona, u skladu sa planiranim i osiguranim sredstvima.

Bliže odredbe o načinu obračuna i isplate pomoći iz stava 1. i 2. ovog člana propisat će ministar nadležnog ministarstva.

d) Jednokratna pomoć za opremu novorođena djeteta

Član 116

Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta ostvaruje se u iznosu do 35 % utvrđene osnovice i u skladu sa raspoloživim i obezbjeđenim sredstvima, o čemu odluku donosi nadležno ministarstvo.

Pravo iz naprijed navedenog stava ostvaruje se ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje dodatka na djecu, a može se ostvariti najkasnije 3 mjeseca po rođenju djeteta.

e) Pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje

Član 117

Pravo na pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatak na ishranu za majke dojilje imaju korisnici prava na jednokratnu pomoć za opremu novorođena djeteta.

Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u vidu mjesečnog naturalnog davanja u prehrambenim proizvodima ih u vidu novčanog davanja.

Vrijednost naturalnog mjesečnog davanja se utvrđuje posebnom odlukom nadležnog Ministarstva u skladu sa raspoloživim i obezbjeđenim sredstvima.

f) Posebni psihosocijalni tretman trudnice i bračnih drugova koji žele djecu

Član 118

Pravo na poseban psihosocijalni tretman trudnica i bračnih drugova koji žele djecu ostvaruje se u porodičnom ih bračnom savjetovalištu osnovanom pri centru za socijalni rad.

Porodično ih bračno savjetovalište pruža pomoć u smislu ovog zakona:

- predbračnim i bračnim partnerima u planiranju braka i obitelji;
- u suzbijanju razvoja patoloških odnosa u porodici;
- u pripremi mladih za odgovorno roditeljstvo;
- u pripremi trudnica za materinstvo.

Za ostvarivanje prava iz ovog člana može se osnovati posebna ustanova.

g) Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja

Član 119

Smještaj uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja mogu imati djeca predškolskog uzrasta u Kantonu.

Prednost pri smještaju djece u ustanove predškolskog odgoja imaju djeca bez roditeljskog staranja

Prava na subvenciju dijela troškova pojedinih kategorija djece u predškolskoj ustanovi ostvaruju se u skladu s odlukom općinskog vijeća o subvencioniranju troškova smještaja djece u predškolskim ustanovama

h) Osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja

Član 120

Pravo na osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave mogu ostvariti djeca korisnika stalne novčane pomoći koja pohađaju osnovnu školu.

O pravu iz stava 1. ovog člana, kao i o njegovoj realizaciji, odlučuje općinsko vijeće.

i) Pravo na školarinu i stipendije đacima i studentima

Član 121

(brisano)

j) postupak za ostvarivanje prava

Član 121a

Za ostvarivanje prava iz člana 108, 113 do 117 ovog zakona stranka podnosi zahtjev u roku od 60 dana od dana poroda.

Ukoliko stranka podnese zahtjev po isteku ovog roka, pravo joj teče od prvog dana mjeseca u kojem je zahtjev podnesen.

Izuzetno, ukoliko je podnosilac zahtjeva samohrana majka ili majka koja se porodila putem "carskog reza", može joj se priznati pravo od dana poroda, samo ukoliko podnese zahtjev najkasnije u narednih 15 dana od dana isteka roka za podnošenje zahtjeva utvrđenog u stavu 1 ovog člana.

DJEČIJA NEDJELJA

Član 122

U skladu s federalnim zakonom, prva sedmica u mjesecu oktobru svake godine određuje se kao dječija nedjelja

Sve novčane iznose utvrđene odlukom Vlade Federacije, koji se naplaćuju u skladu s federalnim zakonom, preduzeća, poslodavci i druge pravne i fizičke osobe koje vrše naplatu na području Kantona dužne su uplatiti u budžet Kantona nadležnom ministarstvu u roku od 15 dana po isteku mjeseca oktobra

Način naplate novčanih iznosa iz stava 2. ovog člana bliže će propisati kantonalni ministar finansija.

Član 123

Nadležno ministarstvo uplaćena i osigurana sredstva u budžetu Kantona s pozicije "Dječija nedjelja", raspoređuje organizatorima manifestacija i akcija posvećenih djeci i unapređivanju razvoja društvene brige o djeci kao i za druge oblike zaštite o djeci utvrđene ovim zakonom.

**V POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE,
ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE S DJECOM**

Član 124

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 125

Postupak za ostvarivanje prava po ovom zakonu pokreće se na zahtjev osobe kojoj je, u smislu ovog zakona, potrebna zaštita ili člana domaćinstva.

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite pokrenut će i nadležni centar za socijalni rad po službenoj dužnosti, nakon saznanja ili obavijesti srodnika, građana, organa, organizacija ili zajednica.

Član 126

O zahtjevu za ostvarivanje prava po odredbama ovog zakona, kao i u postupcima pokrenutim po službenoj dužnosti, rješava u prvom stepenu centar za socijalni rad po mjestu prebivališta korisnika, o čemu donosi posebno rješenje, osim ako o pravima iz odredaba ovog zakona ne rješava drugi organ uprave.

Član 126a

Prava iz ovog zakona, izuzev prava utvrđenih po osnovu propisa o radu mogu ostvariti lica koja imaju prebivalište, odnosno boravište u Kantonu, najkraće šest mjeseci .

Član 127

O žalbi na rješenje prvostepenog organa u vezi ostvarivanja prava po ovom zakonu rješava nadležno ministarstvo.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 128

Prvostepena rješenja kojim se utvrđuju prava po ovom zakonu povremeno podliježu reviziji.

Reviziju po službenoj dužnosti vrši nadležno ministarstvo.

Ako je protiv prvostepenog rješenja izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Rješenje o reviziji i žalbi iz stava 3. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 129

Prvostepeni organ čije je lješenje u reviziji poništeno i predmet vraćen na ponovni postupak donosi novo rješenje.

Novo rješenje podliježe reviziji u kojoj se ispituje da li je novo rješenje u skladu s razlozima zbog kojih je ranije rješenje poništeno.

Ako protiv rješenja prvostepenog organa koje podliježe reviziji nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku od 3 mjeseca od dana isteka roka za žalbu, smatra se da je revizija izvršena i da je data saglasnost na prvostepeno rješenje.

Član 130

U postupku provođenja revizije prvostepenih rješenja nadležno ministarstvo po službenoj dužnosti traži nalaz i mišljenje od komisija iz člana 9. ovog zakona.

Član 131

Kada u postupku revizije bude izmijenjeno prvostepeno rješenje, to rješenje ima snagu od prvog dana narednog mjeseca od dana donošenja.

Član 132

Pravo na socijalnu zaštitu pripada korisniku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Korisnik prava po ovom zakonu dužan je prijaviti svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje i opseg tog prava u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 132a

Korisnik prava po ovom zakonu koji je ostvario primanje na koje nije imao pravo dužan je vratiti primljene iznose, ako je to pravo ostvario :

- a) na osnovu netačne izjave ili podataka za koje je korisnik znao ili morao znati da su netačni;
- b) na neki drugi nezakoniti način ili u opsegu većem od onog koji korisniku pripada;
- c) zbog toga što nije prijavio nastale promjene, odnosno okolnosti koje utiču na prestanak prava ili opseg njegovog korištenja.

Vraćanje primljenih iznosa neće se tražiti nakon 24 mjeseca od dana kada je data netačna izjava ili dostavljeni netačni podaci odnosno od kada su nastale promijenjene okolnosti.

Centar za socijalni rad može ovisno od okolnosti i ocjene cjelokupne finansijske i porodične situacije u kojoj se osoba nalazi:

- a) tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama;
- b) tražiti vraćanje manjeg iznosa;
- c) osloboditi osobu obaveze plaćanja cijelog iznosa.

Član 133

Isplate po ovom zakonu vrši nadležni centar za socijalni rad u skladu s ovim zakonom.

O izvršenim isplatama vodi se propisana evidencija.

Centar za socijalni rad je dužan nadležnom ministarstvu pravdati raspodjelu doznačenih sredstava kvartalno.

Centar za socijalni rad također je dužan nadležnom ministarstvu redovito dostavljati po jedan primjerak izdatih rješenja i ugovora sklopljenih sa socijalnom ustanovom, hraniteljem, odnosno drugom osobom u skladu s ovim zakonom.

Član 133a

Apsolutna zastara potraživanja utvrđenih ovim zakonom, pred nadležnim sudom iznosi tri godine i teče od dana dospjeća obaveze utvrđene rješenjem nadležnog organa, odnosno institucije.

Član 134

Osobama koje se nađu u stanju socijalne potrebe s područja drugog kantona pružit će se odgovarajući oblik socijalne zaštite od strane nadležnog centra za socijalni rad, odnosno nadležne općinske službe socijalne zaštite i omogućiti povratak umjesto prebivališta.

Za pruženu zaštitu i izvršene usluge obračunat će se troškovi i fakturirati nadležnim organima-slужbama drugih kantona, odnosno općina.

Osoba kojoj se ne može utvrditi prebivalište ostvaruje potreban oblik socijalne zaštite koji su za korisnika najpovoljniji

VI FINANSIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE S DJECOM

Član 135

Sredstva za finansiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom osiguravaju se u skladu s propisima Federacije i Kantona iz:

- budžeta Federacije (ukoliko postoje obezbjeđena i osigurana sredstva);
- budžeta Kantona;
- budžeta općine;
- ulaganja osnivača;
- privrednih i uslužnih djelatnosti ustanova;
- ličnog učešća korisnika i njegovih srodnika;
- legata, poklona i zavještanja;
- drugih izvora u skladu s propisom.

Član 136

Iz kantonalnog budžeta finansiraju se oblici socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom:

- stalna novčana pomoć;
- novčana naknada za pomoć i njegu drugom osohom;
- osposobljavanje za život i rad;
- hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika;
- smještaj u ustanove socijalne zaštite;
- civilne žrtve rata;
- dodatak na djecu;
- naknada plaće ženi majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta;
- novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene majke koja nije u radnom odnosu;
- jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta;
- pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje;
- rad ljekarskih i drugih stručnih komisija u prvom i drugom stepenu.

Iz budžeta Kantona finansiraju se ustanove i institucije koje osniva Kanton.

U skladu s mogućnostima Kanton će pomagati rad kantonalnih invalidskih udruženja u skladu s članom 89. stav 2. ovog zakona.

Član 137

Iz općinskog budžeta finansirat će se:

- centar za socijalni rad i ostale ustanove socijalne zaštite koje osniva općina;
- druge materijalne pomoći iz člana 20. ovog zakona;
- usluge socijalnog i drugog stručnog rada;
- kućna njega i pomoć u kući;
- općinska invalidska udruženja u skladu s mogućnostima općina;
- posebni psiho-socijalni tretman trudnica i bračnih drugova koji žele djecu;
- smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;
- osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja;
- druga prava iz socijalne zaštite, koja svojim propisima utvrđuju općine.

Ukoliko se iz općinskog budžeta slabije razvijenih općina ne može u potpunosti isfinansirati rad Centra za socijalni rad (plaće i materijalni troškovi) nedostajuća sredstva u skladu sa mogućnostima će se obezbijediti iz dijela kantonalnih budžetskih sredstava predviđenih za finansiranje slabije razvijenih općina.

VII NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 138

Nadzor nad provođenjem ovog zakona, drugih propisa i općih akata donesenih u skladu s ovim zakonom, nadzor nad zakonitošću rada ustanova i stručni nadzor vrši Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, izbjegle i raseljene osobe.

Član 138a

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona u svim njegovim segmentima vrši kantonalni inspektor za socijalnu zaštitu i humanitarne poslove.

VIII KAZNE NE ODREDBE

Član 139

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova kao pravna osoba ako:

1. protivno odredbama ovog zakona uskrati ili ograniči korisniku prava koja mu pripadaju;
2. omogući korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu ili mu ne pripada u tom obliku;
3. ne primi osobu koju uputi centar za socijalni rad odnosno nadležna služba za upravu;
4. ne otkloni nedostatke utvrđene u vršenju stručnog nadzora u roku utvrđenu rješenjem (član 42.);
5. ne vodi propisane evidencije (član 44; 99.);
6. ne omogući ovlaštenoj osobi vršenje neposrednog nadzora (član 81.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 140

Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba ako ne vrši isplatu naknade plaće (član 111, 112., 113.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se poslodavac - fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 141

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba odnosno poslodavac fizička osoba ako za vrijeme "Dječije nedjelje" ne naplaćuje i ne uplaćuje novčane iznose utvrđene odlukom Vlade Federacije BiH u skladu s članom 95. federalnog zakona i članom 122. i 123. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 142

Dosadašnji korisnici koji su ostvarivali prava kao i osobe koje su podnijele zahtjev za ostvarivanje prava za koje nije donijeto rješenje po propisima o socijalnoj i dječijoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata dužni su u roku od 2 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava u skladu s ovim i federalnim zakonom.

Osobama iz stava 1. ovog člana koje ne podnesu zahtjev u roku iz stava 1. ovog člana prestaje dalje ostvarivanje prava

Član 143

Ovim zakonom općinska vijeća preuzimaju prava i obaveze osnivača nad službama socijalne zaštite centra za socijalni rad na svom području i dužne su do 31. 12. 2000. godine osnovati javne ustanove centre za socijalni rad i izvršiti sve pripremne radnje za početak rada JU, u skladu s ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

Osnivanjem centra za socijalni rad i njihovim upisom u sudski registar prestaje rad JU Kantonalni centar za socijalni rad Bihać.

Član 144

Sredstva, opremu, dokumentaciju, službenike i namještenike zatečene u radnim jedinicama-elužbama socijalne zaštite JU Kantonalni centar za socijalni rad Bihać preuzimaju novoosnovani centri za socijalni rad iz člana 143. ovog zakona od 1. 1. 2001. godine.

Član 145

Nadležni ministar će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjuju se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Član 146

Postupci za ostvarivanje prava započeti prije stupanja na snagu ovog zakona koji nisu završeni okončat će se po odredbama ovog zakona

Osnovna prava utvrđena članom 100. ovog zakona, izuzev prava iz stava 1. tačke b), ostvaruje se u skladu s ovim zakonom od 1. 1. 2001. godine.

Član 147

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje primjena Zakona o socijalnoj zaštiti ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" broj: 9/98), koji se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivao na teritoriji Kantona, izuzev propisa iz člana 145. ovog zakona.

Od dana 1.1 2001. godine stavlja se van snage Odluka o osnivanju JU "Kantonalni centar za socijalni rad" ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" br. 9/98).

Član 148

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 7/2001)

Član 41

Korisnici koji su ostvarili naknadu plaće ženi-majci u radnom odnosu i novčanu naknadu za vrijeme porođajažene-majke koja nije u radnom odnosu po propisu koji se primjenjivao na teritoriji Kantona do stupanja na snagu ovog zakona, završit će ostvarivanje započetog prava po odredbama ovog zakona.

Svim dosadašnjim korisnicima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, koji su ostvarili prava "Centar za socijalni rad" po službenoj dužnosti, izdat će nova rješenja u skladu sa ovim zakonom i ako na to imaju pravo.

Licima koja su podnijela zahtjeve za ostvarivanje prava, kao i po službenoj dužnosti započeti postupci povodom kojih nije donijeto rješenje po propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona, završit će se po odredbama ovog zakona.

Član 42

Ministar nadležnog ministarstva će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti akta iz svoje nadležnosti utvrđene ovim Zakonom.

Član 43

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona."

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 23/2018)

Član 10

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".